

Directie BST/S&O/Jongsma
Beantwoording vragen i.v.m. ontruiming kraakpand
Onderwerp Peperstraat 12

Dr. J.P. Rehwinkel
Burgemeester

Postadres
Postbus 20001
9700 PB Groningen

Bezoekadres
Grote Markt 1
Groningen

E-mailadres
burgemeester@benw.groningen.nl

Telefoon
(050) 367 76 03

Fax
(050) 367 77 51

Telefoon 050 367 76 97

Bijlage(n)

Ons kenmerk BD 11.2581577

Datum 8 APR 2011 Uw brief van

Uw kenmerk

Geachte mevrouw/heer,

Tijdens de vergadering d.d. 9 maart jl. van de raadscommissie Financiën en Veiligheid zijn door diverse raadsleden vragen gesteld over de ontruiming van het gekraakte pand aan de Peperstraat 12, op woensdag 23 februari jl. Daarnaast zijn door het Contini-(krakers)Collectief vragen gesteld en twee brieven overgelegd waarin ingegaan wordt op de ontruiming en de verhouding tussen de kraakbeweging in Groningen en de burgemeester.

Samengevat zijn de volgende vragen gesteld:

- kunt u een toelichting geven op de gang van zaken rond de ontruiming en op het feit dat de rechter de ontruiming onrechtmatig heeft verklaard?
- waarom is het geplande kort geding niet afgewacht?
- waarom is zo'n grote politiemacht ingezet bij de ontruiming?
- waarom is er voorafgaand aan de ontruiming geen contact gezocht met de krakers?
- waarom zijn de media van tevoren ingelicht?
- waar zijn de eigendommen van de krakers gebleven?

In mijn brief van 23 februari 2011, waarin ik u op de hoogte stelde van de ontruiming, heb ik al de aanleiding tot de ontruiming geschetst. Voor een heldere beantwoording van uw vragen acht ik het noodzakelijk nogmaals een - uitgebreidere - schets te geven van de voorgeschiedenis.

Bij uitspraak van 17 februari jl. heeft de voorzieningenrechter de firma Heineken gemachtigd om het gekraakte pand aan de Peperstraat 12 te ontruimen. Hierbij is Heineken tevens gemachtigd om de ontruiming onmiddellijk en zo nodig met behulp van de sterke arm ten uitvoer te leggen. Nog dezelfde dag heeft de deurwaarder de krakers, via een exploot, aangezegd dat de ontruiming van het pand aanstaande was.

Zij waren er derhalve van op de hoogte dat zij rekening moesten houden met een ontruiming van het pand.

Op maandagochtend, 21 februari 2011, heeft de deurwaarder in opdracht van Heineken getracht de ontruiming van het pand te realiseren. Omdat de deurwaarder en de begeleidende politiefunctionarissen op weerstand van de krakers stuitten, is de ontruiming niet doorgezet.

Heineken heeft daarop onmiddellijk een kort geding aangespannen waarin zij verzocht haar te machtigen tot het toepassen van (extra) dwangmiddelen om de ontruiming te kunnen verwezenlijken. De mondelinge behandeling (de zitting) van dit kort geding werd door de rechtbank nog op dezelfde dag gepland, dus 21 februari 2011, om 16.00 uur. Nadat de advocaat van de krakers te kennen had gegeven dat hij zich, door het zeer korte tijdsbestek waarbinnen de zitting werd gepland, onvoldoende op de zitting kon voorbereiden, is de zitting verplaatst naar woensdag 23 februari 2011, om 15.30 uur.

Naast het aanspannen van het genoemde kort geding heeft Heineken zich op 21 februari 2011 tot mij gewend, met het verzoek om de noodzakelijke politieassistentie te verlenen bij de ontruiming van het pand Peperstraat 12. Na overleg met de lokale driehoek heb ik besloten deze assistentie te verlenen. Vervolgens is de politie op woensdag 23 februari 2011, rond 06.30 uur, tot ontruiming overgegaan.

Nadat de ontruiming was voltooid heeft Heineken het door haar aangespannen kort geding ingetrokken. Vervolgens zijn de krakers een kort geding tegen Heineken gestart. Hierbij werd - samengevat - gevorderd dat de krakers weer tot het pand Peperstraat 12 dienden te worden toegelaten, dat Heineken diende te worden veroordeeld tot betaling van een schadevergoeding wegens onrechtmatige ontruiming en dat Heineken werd opgedragen om (na wedertoelating tot het pand) een ruimere ontruimingstermijn in acht te nemen.

De rechter heeft in zijn uitspraak van 24 februari 2011 de ontruiming onrechtmatig verklaard. De rechter baseerde deze onrechtmatigheid op de overweging dat Heineken, door in te stemmen met verdaging van het kort geding van maandag tot woensdag, bij de krakers het gerechtvaardigde vertrouwen heeft gewekt dat zij de uitspraak van de rechter zou afwachten alvorens tot ontruiming over te gaan. Van belang is dat de rechter daarbij heeft bepaald dat, wanneer het door Heineken aangespannen kort geding zou zijn afgewacht, de rechter zonder meer zou hebben geoordeeld dat Heineken gerechtigd was om tot ontruiming over te gaan. De rechter heeft daarom alle vorderingen van de krakers afgewezen.

De onrechtmatigheid is dus enkel en alleen gebaseerd op de door Heineken gewekte verwachting dat gewacht zou worden met ontruimen totdat het geplande kort geding had plaatsgevonden, en staat geheel los van de bevoegdheid van Heineken tot

ontruiming van het pand. Met andere woorden: Heineken was gerechtigd om tot ontruiming van het pand over te gaan, maar had volgens de rechter moeten wachten met ontruimen totdat het geplande kort geding had plaatsgevonden. Overigens heeft Heineken, in reactie op de uitspraak, in een brief aan de rechter met klem bestreden dat zij heeft ingestemd met verdaging van het kort geding. Volgens Heineken heeft zij juist uitdrukkelijk bezwaar gemaakt tegen deze verdaging.

Ik hecht eraan te benadrukken dat Heineken in het bezit was van een rechterlijke machtiging om het pand Peperstraat 12 onmiddellijk en zonedig met behulp van de sterke arm te ontruimen. Op grond van jurisprudentie heeft de burgemeester, als hoofd van de politie, in beginsel de rechtsplicht om, door middel van het verlenen van de noodzakelijke politieassistentie, mee te werken aan de uitvoering van een ontruimingsvonnis van de rechter. De burgemeester mag de gevraagde medewerking niet weigeren. Wanneer de burgemeester bij de ontruiming grote openbare ordeproblemen verwacht, heeft hij slechts de mogelijkheid zijn medewerking (tijdelijk) op te schorten. Hem komt enkel de (beleids)vrijheid toe om, vanuit het oogpunt van de openbare orde, te bepalen op welke wijze en op welk moment assistentie bij de ontruiming wordt verleend.

Heineken verzocht mij de gevraagde assistentie op de kortst mogelijke termijn te verlenen. Nadat de politie een operationeel plan had opgesteld heb ik er, in overleg met de politie, voor gekozen om woensdagochtend 23 februari 2011 de gevraagde assistentie te verlenen. Dit moment werd vanuit het oogpunt van openbare orde geschikt geacht.

Er is niet voor gekozen de uitkomst van het voor woensdagmiddag geplande kort geding af te wachten. Ik wijs er in dit verband op dat het geplande kort geding ahangig was gemaakt door Heineken en niet door de krakers, waarbij Heineken vorderde haar te machtigen tot het toepassen van (extra) dwangmiddelen om de ontruiming te kunnen verwezenlijken. In het geplande kort geding was dus niet de vraag aan de orde of Heineken gerechtigd was tot ontruiming. Dat recht had Heineken al.

Het afwachten van de uitkomst van het kort geding zou van nadelige invloed kunnen zijn op de openbare orde, omdat hierdoor de weerstand tegen de ontruiming zou kunnen worden vergroot. Hierbij is van belang dat de deurwaarder op 21 februari 2011, bij haar poging het pand te ontruimen, op verzet van de krakers was gestuit en dat nadien meermalen mensen uit de Groninger kraakbeweging in de omgeving van het pand zijn waargenomen. Er werd rekening gehouden met een mogelijke relatie tussen de krakers van het pand Peperstraat 12 en krakers van andere panden in de stad. Gelet op deze mogelijke relatie heeft de politie een inschatting gemaakt van het mogelijke aantal in het pand aanwezige krakers. Dit aantal werd geschat tussen de 5 en 40 krakers. Op basis van dit mogelijke aantal is gekozen voor een aanzienlijke politie-inzet. Met deze inzet kon, in geval van een escalatie en rekening houdend met

het mogelijke aantal aanwezige krakers, de veiligheid van omwonenden en/of gebruikers van omliggende panden worden gewaarborgd.

De media zijn, in overeenstemming met het protocol "persalarm", geïnformeerd op het moment dat, op woensdagochtend 23 februari 2011, bleek dat de krakers het pand niet vrijwillig wilden verlaten en het commando werd gegeven om met bijstand van de politie het pand binnen te gaan.

De zorg voor de goederen die bij de ontruiming uit het pand zijn verwijderd valt niet onder de verantwoordelijkheid van de burgemeester. De burgemeester verleent weliswaar assistentie bij de ontruiming, maar de deurwaarder is verantwoordelijk voor de afvoer van de goederen. Volgens mijn informatie is de deurwaarder bij de ontruiming, in het bijzijn van één of meer van de krakers, door het pand gelopen en zijn de bruikbare goederen door de krakers uit het pand meegenomen. De overige spullen zijn aangemerkt als afval en gedeponeed in containers.

Ik sta open voor een goede relatie met de kraakbeweging in de stad. Het is echter van belang in dit verband goed de diverse verantwoordelijkheden die ik heb als burgemeester te onderscheiden. Zoals uit het voorgaande blijkt is de ontruiming van Peperstraat 12 niet gebaseerd op de per 1 oktober jl. in werking getreden Wet Kraken en Leegstand, op grond waarvan kraken strafbaar is gesteld. De handhaving van het kraakverbod op grond van deze wet is primair een zaak van het Openbaar Ministerie. De ontruiming van het meergenoemde pand is gebaseerd op de uitspraak van de civiele kort gedingrechter, en heeft daarmee een civielrechtelijke en geen strafrechtelijke basis. Zoals reeds benadrukt heb ik gehandeld vanuit mijn rechtsplicht de gevraagde assistentie bij de ontruiming te verlenen. Van het bewust provoceren en/of criminaliseren van de kraakbeweging, zoals in één van de brieven van het krakerscollectief wordt gesuggereerd, is derhalve absoluut geen sprake.

Ik vertrouw erop dat ik u hiermee voldoende heb geïnformeerd.

Hoogachtend,

dr. J.P. (Peter) Rehwinkel,
burgemeester van Groningen.